

Op zoek naar mijn vader

Verhalen van kid-kinderen

Colofon

ISBN: 978 90 8954 355 4

1e druk 2011

© 2011 Linda Sprado-Pols

Exemplaren zijn te bestellen via de eigen website
van de auteur: www.lindasprado.nl, via de boekhandel
of rechtstreeks bij de uitgeverij:

Uitgeverij Elikser B.V.

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

Telefoon: 058 - 289 48 57

www.elikser.nl

Vormgeving omslag en binnenwerk: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden veeleevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaand schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Op zoek naar mijn vader

Verhalen van kid-kinderen

Linda Sprado-Pols

Voor mijn vader en moeder

Voorwoord

Wie ben ik? Drie woorden en een vraagteken die je aardig bezig kunnen houden, zo weten we bij de Fiom. Als landelijke instelling voor gespecialiseerd maatschappelijk werk biedt de Fiom vanaf 1930 hulp bij vragen rondom zwangerschap, adoptie en zoekacties.

Het 'willen weten van wie je afstamt' had voornamelijk te maken met adoptiegerelateerde vragen. Geadopteerden gingen op zoek naar de ontbrekende schakels in hun ontstaansgeschiedenis. Op wie lijk ik, waar komen mijn interesses toch vandaan, hoe zien mijn biologische ouders eruit en wat doen ze? Ook het verhaal achter de adoptie bleek belangrijk. Door meer helderheid over de reden van de afstand begrepen geadopteerden dat ze niet 'zomaar' waren 'weggedaan'.

Anno 2011 heeft de Fiom-hulpverlening in toenemende mate te maken met vragen van donorkinderen. Vragen die vergelijkbaar zijn met die van de geadopteerden. Bijvoorbeeld waar het gaat over de eigen identiteit en over de loyaliteitsgevoelens naar de ouders die je hebben opgevoed. Een belangrijk verschil is dat donorkinderen zeer gewenst zijn en er vaak veel moeite is gedaan om ze geboren te laten worden.

Sinds 1948 is het in Nederland mogelijk om kunstmatige inseminatie met donorsperma (kid) uit te voeren in de gynaecologische praktijk. Meestal was er sprake van mannelijke onvruchtbaarheid en werd de kid geheim gehouden, ook voor het kind. De geheimhouding rond

kid werd doorbroken toen de behandeling werd opengesteld voor lesbische en alleenstaande vrouwen.

Wensouders kunnen vanaf 1990 via het zogenaamde 'A- en B-loket' kiezen voor een anonieme donor of voor een traceerbare donor. De bewustwording en erkenning dat het voor donorkinderen belangrijk kan zijn om te achterhalen van wie ze afstammen, kwam op gang. Uiteindelijk leidde dit besef in Nederland tot het opheffen van de mogelijkheid van anoniem donorschap met de inwerkingtreding van de Wet Donorgegevens Kunstmatige Bevruchting in 2004.

In Nederland wordt het aantal donorkinderen geboren in de periode 1950-2004 geschat op 35.000-40.000, waarvan tien procent buiten het heterogezin. Het is een schatting, omdat ziekenhuizen hun eigen registratie bijhielden en de cijfers niet werden gekoppeld. Daarnaast gaat het om inseminaties die in een erkende medische instelling zijn verricht, dus zelfinseminaties vallen hierbuiten. Het vermoeden is dat slechts een op de tien donorkinderen bekend is met de wijze waarop hij of zij is verwekt (M. Roegholt, 2004).

De laatste jaren is het aantal donoren sterk afgenomen en daarmee het aantal kid-zwangerschappen. Door lange wachtlijsten voor kid-behandelingen ontstaat er een neveneffect van (commerciële) donoren die zich aanbieden in de krant of op internet. De ontwikkelingen gaan snel en over de landsgrenzen heen, waardoor regulering niet altijd mogelijk is. Als Fiom blijven we ons sterk maken voor goede regelgeving, zodat openheid en toegang tot afstammingsgegevens voor donorkinderen waar mogelijk gewaarborgd blijven.

Als je vóór 2004 bent geboren, heb je te maken met een anonieme donor of is er summiere informatie uit het donorpaspoort. Een zoekactie lijkt onmogelijk. De Fiom-ervaring rond identiteitsvragen en zoekacties naar familieleden in binnen- en buitenland kon voor een deel worden ingezet om donorkinderen te helpen. Om het zoeken naar donoren en halfzussen en -broers toch een grotere kans van slagen te geven, is de Fiom gestart met een kid-register en een DNA-databank. We willen ook voor donorkinderen geboren vóór 2004 de slagingskans van het zoeken vergroten en ondersteuning bieden in het leggen van contact met elkaar.

Het succes van het register en de databank hangen samen met de bekendheid ervan. Hoe meer mensen ervan weten, hoe meer inschrijvingen er mogelijk zijn en hoe groter de kans is dat er een match ontstaat.

We zijn dan ook blij met het initiatief van Linda Sprado, waarbij ze de ervaringen van donorkinderen en donoren heeft gebundeld in dit boek. Verhalen over levens van jonge mensen die zeer herkenbaar en invoelbaar zijn. De openheid die door hen wordt geboden, is bijzonder ontroerend en leerzaam.

Diny Postema

Beleidsmedewerker Fiom

(Federatie van Instellingen voor de Ongehuwde Moeder en haar kind)

www.fiom.nl

Inleiding

Als kid-kind weet ik als geen ander dat je veel vragen hebt over je afkomst. Op wie lijk ik nu eigenlijk? Van wie heb ik die blonde haren en blauwe ogen? En welke genen zijn er doorgegeven aan mijn kinderen? Eigenlijk mist er een stukje om de puzzel compleet te maken.

Omdat er zo weinig over het onderwerp geschreven is en er nog een taboe heerst op het onderwerp, vond ik het belangrijk er een boek over te schrijven. Zodat kid-kinderen, maar ook andere betrokkenen, kunnen lezen dat er meer mensen zijn zoals zij. En dat zij met dezelfde vragen worstelen.

De kid-kinderen in dit boek willen hun verhaal graag vertellen. Om aandacht te vragen voor het fenomeen kid-kinderen, kinderen die zijn verwekt dankzij zaad van een spermadonor. Om anonieme spermadonoren en kid-kinderen aan te moedigen zich te laten registreren bij de Fiom, zodat er matches tussen hen gemaakt kunnen worden. Maar vooral ook om het onderwerp bespreekbaar te maken.

De personen die hun verhaal vertellen, hebben allemaal hun eigen, unieke ervaringen en ze groeiden op in heel verschillende gezinnen. Maar ze hebben een ding gemeen: zij zijn allemaal op zoek naar hun biologische vader!

Linda Sprado-Pols

Rosa, geboren in 1983 te Delft

Rosa woont al een aantal jaren samen met haar vriend in Den Haag, met wie ze volgend jaar gaat trouwen. Ze heeft de opleiding hbo-verpleegkunde gedaan en volgt momenteel een opleiding die haar gespecialiseerd verpleegkundige in de obstetrie (verloskunde) zal maken. Rosa wist al jong dat ze een donorkind is. Ze heeft altijd graag een vader willen hebben, maar door een plotse linge ontmoeting is ze twee jaar geleden pas echt op zoek gegaan naar haar biologische vader.

“Ik probeer zo veel mogelijk DNA-verwanten te vinden om het plaatje zo compleet mogelijk te maken.”

Op 31 augustus 1983 werd ik geboren in Delft, in een gezin met twee moeders die al een dochter hadden: mijn zus die tweeëntwintig maanden ouder is dan ik. Mijn biologische moeder is in haar jonge jaren vanuit Zwitserland naar Nederland verhuisd, waar het een stuk makkelijker was om uit te komen voor lesbische en/of biseksuele gevoelens. Hier in Nederland kreeg ze een relatie met mijn andere moeder. Ze wilden al vrij snel kinderen en besloten tot kunstmatige inseminatie. Toen dit na een aantal pogingen niet lukte, is mijn biologische moeder wel spontaan zwanger geraakt van een goede vriend. Hieruit is mijn (half)zus geboren. Na een jaar wilden mijn moeders voor een tweede kindje gaan, probeerden wederom kunstmatige inseminatie (met behulp van een anonieme zaaddonor) en deze keer was het wel succesvol; negen maanden later werd ik geboren. Mijn moeders waren er vanaf het begin af aan eerlijk in:

ik ben verwekt met behulp van een donor. Mama is naar een spermabank gegaan en heeft daar zaadjes gekocht en zo ben ik ontstaan. Dat is voor mij altijd heel duidelijk geweest. Wel heb ik als klein kind vaak tegen mijn moeders gezegd dat ik graag een vader had willen hebben. Ik zag een vaderfiguur als iets spannends, iemand met wie je kon stoeien en stoere dingen kon doen. Ik denk gewoon dat vooral het niet hebben van een vader de reden was waarom ik er juist een wilde.

Tijdens mijn jeugd is mijn zus en mij altijd verteld dat we van dezelfde donovader waren. Mijn moeders hebben destijds hiervoor gekozen, omdat ze het moeilijk vonden om mij te vertellen dat mijn zus haar vader wel kende, en ik niet. Om die reden hebben ze het toen ook voor mijn zus verzwegen. Tot ik een jaar of tien was.

Mijn biologische moeder nam me mee naar het Dolfinarium en ik weet het nog goed: ik zat samen met haar op de tribune voor de dolfijnenshow toen ze mij vertelde dat mijn zus een andere vader had dan ik, en dat haar vader K. was (een man die ik goed kende als vriend van mijn moeder). Ook liet mijn moeder mij de keus of we dit aan mijn zus zouden vertellen. Uiteraard vond ik dat zij dat moest weten. Ik verloor er immers niets mee. Eigenlijk is er hierdoor destijds niets veranderd aan de relaties met mijn zus of met mijn moeders, we gingen gewoon verder met ons gezinnetje. En ik dacht er nooit aan om op zoek te gaan naar mijn vader, hij was immers anoniem, dus dat zou dan toch niet gaan?

Na een relatie van twintig jaar, besloten mijn moeders uit elkaar te gaan. Als goede vriendinnen, dat gelukkig wel. Ik was toen zestien. Mijn biologische moeder heeft

toen na een tijdje een relatie gekregen met een man, met wie zij inmiddels is getrouwd. Deze man heeft mij in contact gebracht met Stichting Donorkind, hij had het gevoel iets te moeten doen voor mij, wat betreft mijn donorkind-achtergrond. Lang heb ik niks van de stichting gehoord en hoop op het vinden van mijn vader had ik allang niet meer. Tot ik op een dag in contact kwam met de voorzitter van de stichting en ik me aanmeldde als vrijwilliger. Er was een vergadering gepland waar alle nieuwe vrijwilligers aanwezig zouden zijn om kennis te maken met het bestuur. Die woensdagavond in maart 2009 ben ik naar Haarlem gereisd en heb daar een donor ontmoet. We hadden direct een sterke klik en dezelfde uiterlijke kenmerken en interesses. Tijdens de vergadering hebben we stiekem naar elkaar zitten kijken (zo bleek later), helemaal toen we erachter kwamen dat in de periode en in de kliniek waar ik verwekt ben, hij er actief was als donor. Op dat moment zag hij ook al sterke gelijkenissen tussen mij en zijn drie dochters. Ik zag vooral een man met uiterlijke kenmerken die ik heel erg in mijzelf herkende, maar ook de manier van doen, het karakter. Hij voelde meteen vertrouwd. Bij het naar huis gaan, heeft hij bij de deur tegen de gastvrouw zijn gevoel geuit over mij. Toen ik vervolgens een kwartier later precies hetzelfde deed, heeft deze vrouw ons met elkaar in contact gebracht door ons elkaars e-mailadres te geven. Daarna zijn we begonnen met mailen. Hij heeft foto's van zijn dochters opgestuurd en ik heb hem over mijn leven verteld. Op een gegeven ogenblik mailden we elkaar zo'n vijf lange mails per dag. Zo veel hadden we elkaar te vertellen en zo veel wilden we elkaar vertellen. Maar om onszelf te beschermen, hebben we toen afgesproken elkaar maximaal een mail per dag

te sturen.

We zijn ook uit eten geweest en ik ben bij hem en zijn vrouw en een van zijn dochters thuis geweest. Verder heb ik nog een vriendschap opgebouwd met een van zijn dochters en haar spreek en zie ik nog regelmatig. Ik heb hem ook voorgesteld aan mijn biologische moeder. Dat was een bijzonder moment, mijn moeder begreep ons gevoel en zag ook gelijkenissen.

Na deze periode van intensief contact hebben we een verwantschapstest met behulp van DNA uit wangslimvlies laten doen, echter gaf deze een nogal vage uitkomst. Uit de X-chromosoomtest die we vervolgens van hetzelfde sample hebben laten doen en uit later bloedonderzoek, bleek helaas dat hij niet mijn vader is.

In september 2009 is heel plotseling mijn (niet biologische) moeder overleden. Dit was een verschrikkelijk moeilijke periode en eigenlijk wilde ik toen helemaal niets meer met een eventuele donorvader te maken hebben. Het enige wat ik wilde was mijn moeder terug.

Nu, twee jaar later, besef ik dat ik wel erg nieuwsgierig ben naar 'de andere helft van mijn DNA'. Ook al zal een eventuele donorvader nooit kunnen vervangen wat mijn moeder voor me heeft betekend. Ik heb een enorm goede, liefdevolle, warme opvoeding gehad van twee ouders die enorm veel van mij hielden en houden.

Mijn moeder vindt mijn zoektocht erg spannend en hoopt enorm dat er wat uit komt. Mede omdat zij een schuldgevoel heeft over haar keuze om mij met behulp van een anonieme donor ter wereld te brengen. Ik heb haar meerdere malen verteld dat ik haar niets kwalijk neem en dat ik de beste opvoeding heb gehad die een kind zich maar kan wensen. Toch houdt ze het schuldgevoel. Ze vindt

dat ze mij eigenlijk mijn vader niet had mogen ontnemen en zou het nooit meer op dezelfde manier doen. Ze heeft iets van 'ik heb je vader van je afgepakt, nu ga ik je helpen hem te vinden'. Zelf zou ik wel via kid een kind willen krijgen als het op een andere manier niet zou lukken. Maar ik zou dan van begin af aan eerlijk zijn.

Door me in te schrijven bij de Fiom hoop ik naast mijn biologische vader ook vooral halfzussen en halfbroers te vinden. Je zou kunnen zeggen dat ik zo veel mogelijk DNA-verwanten probeer te verzamelen om het plaatje zo compleet mogelijk te krijgen.

De band die ik heb met de donor is nog steeds heel sterk. We vinden het allebei frustrerend dat gebleken is uit de DNA-testen dat wij geen vader en dochter zijn. Maar we blijven contact houden. We hebben in de afgelopen jaren een vriendschapsrelatie opgebouwd. Dat zal niet zomaar over zijn.

In ieder geval heb ik er alles aan gedaan om mijn biologische vader te vinden. Ik ben heel nieuwsgierig naar zijn uiterlijk. Een foto of filmpje zou voor mij al genoeg zijn. Lukt het niet, dan houdt het op voor mij en dan heb ik daar vrede mee.

Karlijn, geboren in 1987 te Arnhem

Karlijn woont in Arnhem. Ze heeft de havo gedaan, heeft Sociaal Pedagogisch Werk gestudeerd en is nu bezig met de pabo. Zij hoopt, als ze haar diploma op zak heeft, te gaan werken in het speciaal basisonderwijs. Karlijn staat op het moment heel gelukkig in het leven met haar vriendin, vrienden en familie. Het enige dat nog ontbreekt is de wetenschap wie haar vader is.

“Ondanks alles kies ik ervoor om via kid een kind te krijgen.”

Als klein meisje merkte ik al dat andere kinderen een papa hadden en ik niet. Mijn moeder heeft me van klein af aan verteld dat ik door middel van een donor verwekt ben. Als kleuter vertelde ik al tegen klasgenootjes dat je voor een baby een eitje en een zaadje nodig hebt. Die zaadjes had mijn mama niet en die heeft ze dus in het ziekenhuis gehaald. Naarmate ik ouder werd, begon ik steeds beter te begrijpen hoe het nu precies zat. Ik vertelde toen dat mijn vader vrachtwagenchauffeur was, waaruit blijkt dat ik toch wel graag een vader wilde hebben, ook al was hij dan vaak weg. Ik ben erg blij dat ik altijd heb geweten dat ik door middel van een donor ter wereld ben gebracht. Ik kan me niet voorstellen hoe het zou moeten zijn als ik dit later pas te horen zou hebben gekregen. Nu was het in mijn gezinssituatie ook wel duidelijk dat er geen vader was. Mijn moeder heeft nooit een partner gehad. Ze vertelde dat ze daar veel te verlegen voor was. De familie van mijn moeder begreep dat en heeft enthousiast gereageerd op de keuze van haar

om via een donor een kind te krijgen. Mijn oma was toen al overleden; als zij nog geleefd zou hebben, dan weet ik niet of mijn moeder deze keuze had gemaakt. Samenwonen zonder trouwen vond ze al verschrikkelijk, laat staan op zo'n manier zwanger worden!

Op de basisschool veranderde er iets; ik begon het gemis van een vader te voelen. Ik had een beste vriendin bij wie ik heel vaak ging logeren. Zij had een geweldig leuke vader. We gingen vaak met hem uit eten en dan zei hij dat hij met zijn twee dochters op stap was. Ik vond het leuk dat hij ons zo noemde, zo voelde het alsof ik toch een beetje een vader had. Daardoor kwam wel duidelijker het besef dat ik iets miste in mijn leven. Ik weet nog dat ik vroeger weleens voor sinterklaas, Kerst of mijn verjaardag om een papa vroeg. Maar ondanks dat ik iets miste, ervoer ik dit als minder erg dan buitenstaanders het voor mij vonden. Vaak kreeg ik reacties als "oh sorry, wat erg voor je", terwijl het voor mij niet zo'n groot punt was. In de tijd dat ik een puber was en op zoek was naar mezelf, merkte ik dat ik wel steeds meer een lege plek voelde. Ik miste iets van mezelf. Ik ben in die tijd, ik zal een jaar of veertien zijn geweest, ook naar programma's gaan schrijven zoals Spoorloos, met de vraag of zij mij konden helpen zoeken naar mijn vader. Dit heeft echter nooit iets opgeleverd. Er zijn zo veel kinderen op zoek naar hun vader en vele donoren willen toch anoniem blijven. Na vele pogingen om hem te vinden had ik me erbij neergelegd dat ik hem nooit zal vinden.

Toch blijven er vragen door mijn hoofd gaan over hem. Lijk ik op hem? Hoeveel halfbroers en -zussen heb ik?

Hoe ziet hij eruit? Ik lijk erg veel op mijn zusje qua uiterlijk, maar ik lijk helemaal niet op mijn moeder. Mijn zusje is tweeënhalf jaar jonger en is van dezelfde donor als ik. Echter, zij staat heel anders tegenover het feit dat we onze vader niet kennen. Zij vindt ook meer aansluiting bij de familie dan ik. Misschien dat dit er mede voor zorgt dat haar nieuwsgierigheid naar onze vader minder sterk is.

Inmiddels ben ik volwassen en heb ik al veel dingen van het leven gezien. In tegenstelling tot vroeger heb ik nu ook gezien dat het hebben van een vader niet altijd leuk is. Op de basisschool had ik een vriendinnetje in groep acht van wie de vader alcoholist was en agressief kon worden. Verder heb ik in mijn leven mensen gekend die zijn misbruikt door hun vader. Vroeger zag ik de vader van mijn beste vriendin en dacht dat alle vaders zo leuk waren. Nu weet ik dat er ook minder leuke vaders bestaan en misschien is het dan maar beter om je vader helemaal niet te kennen.

Ook al zitten er zo veel vragen in mijn hoofd, ik vind het mooi dat mijn moeders wens is uitgekomen door middel van onze donor. Niet alleen mijn moeder is heel blij gemaakt met deze mogelijkheid, maar vele moeders met haar. Mijn moeder snapt heel goed dat ik benieuwd ben naar mijn biologische vader en heeft me ook bij meerdere zoektochten geholpen. "Ik heb ervoor gezorgd dat je geen vader hebt, ik heb die keus gemaakt en nu wil ik je zeker helpen om hem te vinden." Ze hoopt dat ik het ontbrekende puzzelstukje vind. Ik hoop dat ik mijn biologische vader kan ontmoeten en hem kan vragen naar de beweegredenen van zijn donorschap en hem vragen kan stellen over zijn leven en zijn karakter. En natuurlijk

zien hoe hij eruitziet en of ik op hem lijk. Desnoods maar een keertje!

Ik vind het goed dat de anonieme donor nu niet meer bestaat. Vooral als ik zie hoeveel kinderen hun vader willen leren kennen en wat dit bij ons in het gezin te weegbrengt.

Toch, ondanks alles, heb ik er als lesbienne voor gekozen om via deze weg kinderen te willen krijgen. En ik vind het goed dat mijn kinderen hun vader zullen leren kennen.

Ik wil graag zelf zwanger zijn, dat lijkt me een geweldig gevoel en ik droom daar al over sinds ik een kind was. Ik heb al die tijd geweten dat dat niet een kind van mij en een man zou worden, maar van mij, mijn vriendin en een donor.

De laatste jaren heb ik een zeer goede vriendschap opgebouwd met mijn beste vriendje, hij is homo en we hebben het er nu wel vaker over of we elkaar misschien in de toekomst kunnen helpen met het krijgen van kinderen. Maar dit zijn nog slechts ideeën. De optie om kid via het ziekenhuis toe te passen met behulp van een onbekende donor houd ik zeker open. Tenslotte weet ik niet welke wensen ik, mijn vriendin en mijn beste vriendje over een paar jaar hebben. Gelukkig hoeft dat nu niet meer anoniem en kan mijn kind er ook achter komen wie de donor is als dit via het ziekenhuis gaat.

Natuurlijk bestaat er ook een kans dat ik geen kinderen kan krijgen, dan hoop ik dat mijn vriendin wel zwanger kan worden en dat we op die manier een kindje kunnen krijgen. Pas als ook dat niet mogelijk is, zal ik gaan nadenken over adoptie.